

NGHĨA VỤ BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG BIỂN THEO CÔNG ƯỚC LUẬT BIỂN NĂM 1982 SỰ PHÁT TRIỂN VÀ NHỮNG THÁCH THỨC TỪ THỰC TIỄN QUỐC TẾ

NGUYỄN TOÀN THẮNG *

Tóm tắt: Bài viết phân tích nghĩa vụ bảo vệ và giữ gìn môi trường biển theo Công ước Luật biển năm 1982 (UNCLOS), tập trung vào sự phát triển pháp lý gần đây. Trên cơ sở nghĩa vụ chung tại Điều 192 và các quy định cụ thể, bài viết khảo sát việc tích hợp các nguyên tắc của Luật Môi trường quốc tế. Những phát triển tư pháp then chốt, bao gồm Phán quyết Trọng tài Biển Đông năm 2016 và Ý kiến Tư vấn của ITLOS về biến đổi khí hậu năm 2024, được phân tích để làm rõ nội hàm ngày càng mở rộng của các nghĩa vụ quốc gia, đặc biệt liên quan đến tổn hại hệ sinh thái và ô nhiễm từ khí nhà kính. Bài viết cũng nhận diện các thách thức còn tồn tại như ứng phó với ô nhiễm mới, vấn đề thực thi Hiệp định BBNJ. Cuối cùng, bài viết đưa ra những gợi mở chính sách và pháp luật cho Việt Nam trong bối cảnh các tiêu chuẩn quốc tế đang thay đổi.

Từ khoá: Bảo vệ môi trường biển ; nghĩa vụ quốc gia; UNCLOS; Việt Nam

Nhận bài: 17/4/2025

Hoàn thành biên tập: 30/5/2025

Duyệt đăng: 30/5/2025

THE OBLIGATION TO PROTECT THE MARINE ENVIRONMENT UNDER THE 1982 LAW OF THE SEA CONVENTION - DEVELOPMENTS AND CHALLENGES FROM INTERNATIONAL PRACTICES

Abstract: This article analyses the obligation to protect and preserve the marine environment under the 1982 Law of the Sea Convention (UNCLOS), focusing on recent legal developments. Building upon the general obligation provided in Article 192 and specific provisions, the article examines the integration of principles of international environmental law. Key judicial developments, including the 2016 East Sea Arbitration Award and the 2024 ITLOS Advisory Opinion on Climate Change, are analysed to elucidate the expanding scope of states' obligations, particularly concerning harm to ecosystems and pollution from greenhouse gases. The article also identifies persistent challenges, such as addressing new forms of pollution and issues relating to the implementation of the BBNJ Agreement. Finally, the article offers policy and legal insights for Vietnam in the context of evolving international standards.

Keywords: Marine Environment Protection; State Obligations; UNCLOS; Vietnam

Received: 17 April 2025 ; **Editing completed:** 30 May 2025; **Accepted for publication:** 30 May 2025

1. Đặt vấn đề

Đại dương, với vai trò không thể thay thế trong việc duy trì sự sống cho nhân loại, đang phải đối mặt với những áp lực ngày càng lớn do sự gia tăng các hoạt động của con người. Từ ô nhiễm nhựa lan rộng, khai

thác tài nguyên quá mức đến các tác động nghiêm trọng của biến đổi khí hậu như axit hóa và mực nước biển dâng, sức khỏe của môi trường biển đang bị đe dọa ở mức độ chưa từng có. Việc bảo vệ và giữ gìn môi trường biển không chỉ là một yêu cầu đạo đức mà còn là một nghĩa vụ pháp lý quốc tế quan trọng, đặt nền móng cho sự phát triển

* Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội
E-mail: ngthang@hlu.edu.vn